

DJELATNOST ZA EPIDEMIOLOGIJU

Stručni komentari o kretanju zaraznih bolesti (analiza)

Tablica 1. PRIJAVLJENE ZARAZNE BOLESTI U 2017. GODINI(po datumu oboljenja) U MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJI

Re d.b r.	Bolest/Mjesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	UKUPNO
1.	Aktivna Tbc	-	1	-	2	-	-	-	1	-	3	1	-	8
2.	Invazivna bolest uzrokovana streptokokom pneumoniae(sepsa)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
3.	Dizenterija													
4.	Ehinokoza	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	2
5.	EHEC	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
6.	Enterokolitis	61	42	24	12	27	31	28	35	22	15	29	21	347
7.	Virusni gastroenterokolitis/Rota/Adeno/Noro	23/2/9	26/2/0	13/0/0	5/0/0	7/2/0	5/0/0	3/0/0	6/3/0	7/1/0	22/1/1	13/3/0	14/3/0	171 (144/17/10)
8.	Erizipel	1	4	4	1	5	1	10	11	9	14	3	2	65
9.	Gripa	1363+2**	632	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2067+2**
10.	Helmintoze/lamblijaze	5	3	4	-	3	2	2	1	1	1	6	7	35
11.	Hemoragijska groznica s bubrež. sindromom	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	3
12.	Hripavac (Pertusis)													
13.	Infekcijska mononukleoza	4	-	3	3	5	-	4	1	-	-	1	2	23
14.	Kampilobakterioza	1	7	5	5	12	9	6	8	20	20	7	9	109
15.	Kapavac (Gonorrhoea)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2
16.	Klamidijaza/uretritis i ostale SPB	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
17.	Kozice/herpes zoster	102/5	49/9	52/5	82/8	70/11	31/6	9/8	-/9	17/7	56/13	28/7	64/7	560/95

18.	Krpeljni meningoencefalitis	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
19.	Legionarska bolest	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
20.	Leptospiroze													
21.	Lyme borelioz	1	-	1	1	4	3	3	1	2	1	2	-	19
22.	Meningokokni meningitis/sepsa/meningokokc.	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	1	4
23.	Meningitis bakterijski(ostali)/sepsa	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
24.	Ospice	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
25.	Listerioza	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
26.	Q groznica													
27.	Salmoneloza/sepsa/epidemija	1	2	-	3	8	6	14	8	7	4	6	1	60
28.	Sifilis	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
29.	SIDA (AIDS)													
30.	Streptokokna upala grla/šarlah	68/10	81/8	78/16	48/7	54/6	23/4	18/0	13/2	25/3	20/6	39/9	39/7	506/78
31.	Svrab	7	3	4	3	1	-	4	-	12	11	34	13	92
32.	Tetanus	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
33.	Trihineloz													
34.	Trovanje hranom (osim salmonela)	-	-	-	5	1	-	-	1	-	-	-	-	7
35.	Tularemija	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
36.	Upala pluća	23+2*	24	16	19	14	7+1*	9	5	5	10+1*	8	8	148+4*
37.	Ušljivost glave/tijela	-	-	-	4	-	2	-	5	48	-	1	4	64
38.	Virusna žutica A (Hepatitis A)	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
39.	Virusna žutica B (Hepatitis B)	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	1	5
40.	Virusna žutica C (Hepatitis C)	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
41.	Virusna žutica neoznačena													
42.	Bakterijska sepsa(sepsis purulenta)	-	-	-	-	1*	-	-	-	-	-	1*	-	2*
43.	Zarazna upala mozga Encephalitis)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
44.	Zaušnjaci (Parotitis epidemica)													
45.	Nosilaštvo HBsAg / anti HCV													
46.	Nosilaštvo HIV antitijela													
47.	West Nile groznica	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	UKUPNO	328+2*+2**	264	227	209	234+1*	132+1*	121	114	189	201+1*	197+1*	205	2421+6*+2**
	Ukupno samo gripa	1363+2**	632	72										2067+2**

*Prijava gripe *PRIJAVA SMRTI , ** smrt od gripe

STRUČNI KOMENTAR:

Napomena:

1. Zbog različite metodologije bilježenja prijave zaraznih bolesti, postoje razlike u mjesečnim izvješćima broja oboljelih/umrlih od određenih zaraznih bolesti u odnosu na godišnje izvješće. Ukupan broj oboljelih/umrlih u godišnjem izvješću slaže se sa zbrojem svih prijavljenih oboljelih/umrlih po mjesecima no , u mjesečnom izvješću se prikazuju svi prijavljeni u tom mjesecu što ne znači da su i oboljeli u tom mjesecu, no u godišnjem izvješću se isti bilježe prema stvarnom datumu oboljevanja/smrti (npr. u prosincu je pristigla prijava oboljenja od tuberkuloze i kao takva se bilježi u mjesečnom izvješću za prosinac, no datum oboljenja je bio studeni, te će se u godišnjem izvješću napisati prijava za studeni a ne prosinac.)
2. Od 2016. godini je uveden novi informatički sustav elektroničkog prijavljivanja zaraznih bolesti koji je određen i koordiniran od Službe za epidemiologiju HZJZ-a .To je i jedan od razloga povećanog broja prijave oboljelih od svih zaraznih bolesti kako od svih liječnika u PZZ i zdravstvenim ustanovama tako i od liječnika Djelatnosti za epidemiologiju jer nam olakšava praćenje i obuhvat većine oboljelih od zaraznih bolesti .

Kapljične zarazne bolesti

Tuberkuloza – broj oboljelih značajno opada u zadnjih nekoliko godina a pogotovo u prošloj ,kada je zabilježeno samo 8 oboljelih osoba. Stabilna situacija kod tuberkuloze rezultat je rada svih zdravstvenih subjekata na provedbi “Nacionalnog programa suzbijanja tuberkuloze” . Incidencija tuberkuloze u 2017. godini u našoj županiji je najmanja do sada i iznosi iznosi **7,03 /100000 stanovnika**.

Varicellae kao tipična dječja kapljična zarazna bolest protiv koje se ne cijepi javljaju se kontinuirano ali ove godine pokazuju gotovo dvostruko manju učestalost nego prošle godine u istom razdoblju (560 oboljelih u odnosu na 940 oboljelih u 2016.g.).

Streptokokne bolesti i nadalje bilježe uobičajeno sezonsko pojavljivanje(jesen -zima), sa prosječnom učestalošću (oko 500 oboljelih) kao i ranijih godina sa najvećim brojem oboljelih u dječjoj dobi.

Kao i proteklih godina tako smo i tijekom 2017. godine provodili epidemiološki nadzor nad 10-tak vrtića te su sukladno tome i provedene mjere za sprečavanje širenja streptokoknih bolesti.

Oboljevanje od **upale pluća** je prijavljeno sa manjom učestalošću (148 oboljela i 4 umrla u 2017 godini u odnosu na 170 oboljela i 4 umrla u 2016. godini).

Nema zabilježenih grupiranja oboljevanja od upala pluća u kolektivima niti obiteljima.

Meningokokni meningitisi se javljaju sa uobičajenom pojavnosću (4 oboljela) kao i proteklih godina isto bez teških oblika bolesti i smrti.

Ostale kapljične zarazne bolesti koje suzbijamo zahvaljujući provedbi obveznog cijepljenja u našoj zemlji, pokazuju i nadalje povoljno stanje te potpuno odsustvo bolesti - difterija: 0, pertussis: 0, rubeola: 0, parotitis epidemica: 0.

U 2017.g smo imali prijavu 1 slučaja **ospica** koji je povezan sa grupiranjem ospica u Zagrebu i Splitu ali se zbog provedbe protuepidemijskih mjera i epidemiološkog nadzora u našoj županiji bolest nije dalje proširila.

U 2017. godini smo primili 1 prijavu bolesti **tetanus** kod odrasle neprocijepljene osobe.

Crijevne zarazne bolesti

U 2017. godini prijavljeno je 694 slučajeva crijevnih zaraznih bolesti što čini čak 28,5 % od ukupnog broja prijava, značajno više nego u 2016. godini (16,3 %).

Enterokolitisi pokazuju nešto veću pojavnost nego u istom razdoblju prošle godine, no pojavnost Rota virusnih enterokolitisa je dvostruko veća (144 oboljelih) nego prošle godine (70) a razlog je nekoliko epidemija u kolektivima te pojačano prijavljivanje od strane liječnika Djelatnosti za epidemiologiju temeljem laboratorijske prijave bolesti.

Salmoneloze se javljaju sa povećanom pojavnosti (60 prijavljenih) nego u istom razdoblju prošle godine (45 oboljelih) i to najčešće kao sporadični slučajevi ili manja grupiranja u obitelji.

Pojavnost **Kampilobakterioza** je i nadalje u porastu (109 slučajeva) u 2017. godini (prošle godine je bilo 83 oboljelih). Obolijevanje od kampilobakterioze se najčešće događa zbog konzumacije nepasteriziranih mliječnih proizvoda (sirovo, neprokuhano mlijeko i sl.) te nedovoljno termički obrađenog mesa (naročito mesa peradi).

Ostala **trovanja hranom** su zabilježena sa 7 prijavljenih slučajeva što je manje nego prošle godine (11 oboljelih).

Ponovno se u 2017. godini pojavio 1 sporadični slučaj **hepatitisa A** u našoj županiji, ali zbog provedbe protuepidemijskih mjera te pridržavanja higijensko-sanitarnih mjera nije došlo do širenja bolesti na kontakte. U 2017. godini nemamo zabilježen niti jedan slučaj bacilarne dizenterije.

Spolno prenosive zarazne bolesti

U grupu spolno prenosivih bolesti pripadaju **virusni hepatitis B i C, HIV/AIDS, sifilis, gonoreja, klamidijaza** i ostale spolno prenosive bolesti (SPB).

U 2017. godini je i nadalje povoljno stanje skupine spolnih, odnosno spolno prenosivih bolesti: u promatranom razdoblju nema prijavljenih bolesti AIDS-a, HIV-a, dok su samo jedna prijava klamidijaze, dvije prijave gonoreje i dvije prijave sifilisa.

U 2017. godini bilježi se 5 slučajeva hepatitisa B i samo 2 prijave hepatitisa C bolesti.

Parazitarne zarazne bolesti

U 2017. godini se bilježi nešto veća učestalost pojave **ušljivosti** (manja epidemija u jednoj osnovnoj školi). Pojavnost **svraba** u ovoj godini je veća (92 oboljele osobe) nego u 2016. godini (71 oboljeli) ali opet manja nego u 2015. godini (111 oboljelih). Najveći broj oboljelih je u mjesecu studenom zbog grupiranja oboljelih u jednom učeničkom domu i školi kada su i provedene sve protuepidemijske mjere sa sprečavanjem širenja bolesti.

Transmisivne zarazne bolesti

Krpeljni meningoencefalitis kao prirodnožarišna zoonoza pokazuje daljnji trend pada obolijevanja (samo 1 oboljela osoba) u odnosu na prošlu godinu (3 oboljela). Od **Lyme borrelioze** je u 2017. godini oboljelo 19 osoba, što je manje nego u istom razdoblju prošle godine (26 oboljelih).

Smrti od zaraznih bolesti

U 2017. godini imamo prijavljeno 8 smrti od zaraznih bolesti i to 4 smrti od upale pluća i 2 smrti od gripe te 2 smrti od bakterijske sepse.

Prijavljene epidemije zaraznih bolesti

U navedenom razdoblju imali smo zabilježeno jednu epidemiju ušljivosti u školi, jednu epidemiju norovirusnih gastroenterokolitisa u domu za starije, dva grupiranja rota virusnog proljeva u 2 dječja vrtića, 1 grupiranje nespecificiranih gastroenterokolitisa u 1 vrtiću, 1 grupiranje histaminskog trovanja hranom u 1 ugostiteljskom objektu, 2 manje obiteljske epidemije salmoneloznog trovanja te jednu epidemiju svraba u učeničkom domu i školi. Provedene su sve protuepidemijske mjere i nadzor epidemiološke službe.

Tablica 2. – Najčešće prijavljene zarazne bolesti u Međimurskoj županiji od 2012. -2017. Godine (bez gripe)

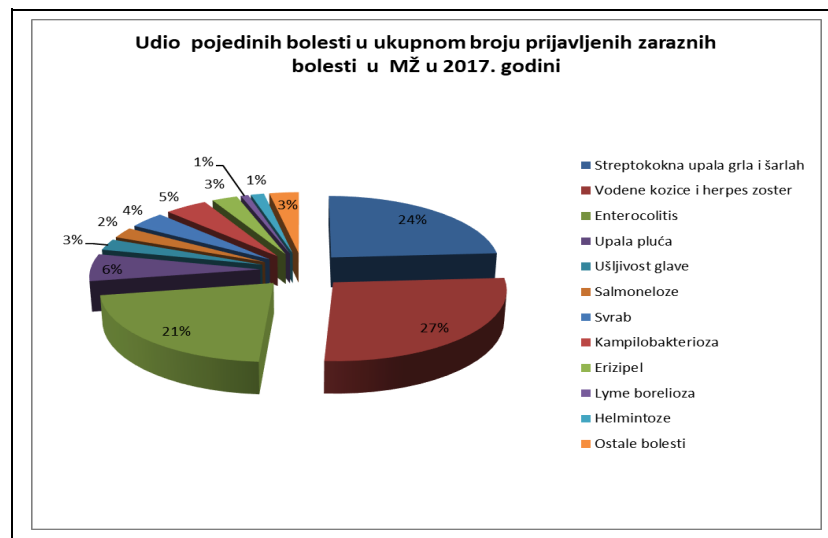
Bolest	2017.			2016.			2015.			2014.			2013.			2012.		
	Broj	%	Rang	Broj	%	Rang	Broj	%	Rang	Broj	%	Rang	Broj	%	Rang	Broj	%	Rang
Vodene kozice i herpes zoster	655	27,0	1	1035	31,5	2	746	30,6	1	423	19,7	2	607	30,0	1	755	42,0	1
Streptokokna upala grla i šarlah	584	24,0	2	1226	37,3	1	496	20,4	2	558	26,0	1	531	26,2	2	479	26,6	2
Enterocolitis	518	21,3	3	395	12,0	3	323	13,3	3	410	19,1	3	389	19,2	3	161	9,0	3
Upala pluća	152	6,3	4	174	5,3	4	306	12,5	4	194	9,1	4	109	5,4	4	88	4,9	4
Kampilobakterioza	109	4,5	5	83	2,5	5	56	2,3	9	54	2,5	8	43	2,1	9	36	2,0	7
Svrab	92	3,8	6	71	2,2	6	111	4,6	6	68	3,2	7	54	2,7	5	26	1,4	8
Erizipel	65	2,7	7	71	2,2	6	71	2,9	8	53	2,4	9	54	2,7	5	62	3,4	5
Ušljivost glave	64	2,6	8	44	1,3	9	130	5,3	5	164	7,7	5	30	1,5	10	1	0,1	-
Salmoneloze	60	2,5	9	45	1,4	8	76	3,1	7	87	4,1	6	52	2,5	7	39	2,2	6
Helmintoze	35	1,4	10	26	0,8	10	29	1,2	10	24	1,1	11	24	1,2	11	15	0,8	9
Lyme boreliozna	19	0,8	11	26	0,8	10	21	0,9	11	28	1,3	10	50	2,5	8	26	1,4	8
Ostale bolesti	76	3,1		88	2,7		72	2,9		80	4,9	-	82	4,0	-	110	6,1	
UKUPNO	2429	100,0		3284	100,0		2437	100,0		2143	100,0	-	2025	100,0	-	1798	100,0	

Na tablici 2. prikazano je 10-tak najčešćih prijavljenih zaraznih bolesti u Međimurskoj županiji od 2012. -2017.g iz koje je vidljivo da nema značajnijih pomaka u kliničkim entitetima naročito u prve četiri prijavljene zarazne bolesti.

Iako je bolest upala pluća u svim promatranim godinama na 4. mjestu rang ljestvice najčešćih zaraznih bolesti, u protekloj godini ima učešće od 6,3 % što je nešto više nego prošle godine ali nažalost ponovno sa 4 smrtna ishoda.

Na visokom 5. mjestu se nalaze Kampilobakterioze sa gotovo dvostruko većim brojem oboljelih u apsolutnim brojevima nego proteklih godina ali i sa gotovo dvostruko više oboljelih nego Salmoneloza.

Slika 1.

Zaključak

Na temelju prikazanih podataka o kretanju zaraznih bolesti u Međimurskoj županiji, te uvida u stanje, kojeg na temelju svakodnevnog rada na nadzoru nad zaraznim bolestima obavlja Djelatnost za epidemiologiju ZZJZ Međimurske županije, epidemiološka situacija vezana uz zarazne bolesti i nadalje se može ocijeniti povoljnom. To se temelji na činjenicama da su bolesti protiv kojih se cijepi većinom potisnute, da su bolesti koje prate niski higijenski standard vrlo rijetke ili su odsutne, rijetke su i tzv. klasične spolne bolesti te da je sustav preventivnih mjera za sigurnu masovnu prehranu i javnu vodoopskrbu učinkovit te nema tzv. hidričnih epidemija ni epidemija trovanja hranom u javnim objektima.

No, ipak moramo biti na oprezu, jer iako se za sada u našoj županiji zadržao visok obuhvat procijepljenosti za većinu bolesti prema obveznom Programu cijepljenja, ukupno u Republici Hrvatskoj taj cjepni obuhvat se kod nekih cijepljenja i docjepljivanja smanjuje ispod obveznog obuhvata od 95 % (u nekim županijama značajno) tako da se bolesti poput ospica mogu vrlo lako proširiti među necijepljenim pučanstvom, naročito zbog činjenice pojavnosti epidemije ospica u Srbiji (sa 10-tak smrtnih slučajeva) i Sloveniji u prošloj godini.

Morbiditetni podaci pokazuju da je učinak svih navedenih mjera u našoj županiji vrlo povoljan, što je posljedica organiziranog djelovanja cijelog zdravstvenog sustava i drugih koji u svojoj domeni kao dio cjelokupnog sustava javnog zdravstva pridonose zdravlju ljudi, no dobro je podsjetiti da se zdravlje ljudi uvijek može poboljšati pa tako i u pogledu uvijek aktualnih zaraznih bolesti.

Rukovoditeljica Djelatnosti za epidemiologiju:
Višnja Smilović, dr. med., spec. epidemiolog